

**Говор члана Делегације Парламентарне скупштине БиХ у
Парламентарној скупштини Савјета Европе, Борјане Кришто на
засједању ПС СЕ, у оквиру теме "Функционисање демократских
институција у Босни и Херцеговини"**

Стразбур, 24. јануар 2012.

" Поштовани предсједатељу,
Поштоване даме и господо изасланици,
Уважени гости и назочни
Срдачно вас поздрављам,

У свези приједлога Извјешћа Повјеренства за поштивање обвеза и ангажмана земаља чланица Вијећа Европе, унаточ уложеним напорима извјеститеља потребно је указати на веома озбиљне недостатке и површне интерпретације што је у појединим дијеловима Извјешћа довело до потпуно кривих закључака.

Нажалост, у Извјешћу није објективно приказано стање у појединим областима уважавајући при том и чињеницу да је у међувремену дошло до значајних помака, који истина нису могли бити обухваћени Извјешћем али су у потпуној опреци с „очекивањима“ из Извјешћа.

Стога је нужно неке дијелове из Извјешћа потпуно уклонити, а у неким дијеловима извршити корекције како би се потпуно објективно показало стање у функционирању демократских институција у Босни и Херцеговини.

Упуштајући се у коментаре о политичким позицијама појединих политичких странака (ХДЗ БиХ и ХДЗ 1990), за формирање новог Вијећа министара БиХ у точки 8. Прелиминарног приједлога Резолуције, а поредећи их с оствареним изборним резултатима, извјеститељи у потпуности занемарују Дејтонски мировни споразум као јамство да било која скупина или било који конститутивни народ не доминира у институцијама на државној разини. До сада тај принцип је увијек био испоштован, а споразум лидера шест политичких странака и договорена расподјела позиција у потпуности одражава досадашњу праксу. У мултиетничкој држави поред поштивања изборне воље грађана једнако тако је важно поштовати изборну

вољу народа. Неуважавање демократске воље једног народа доводи до његове неравноправности са денденцијом доминирања једног народа у односу на друге народе.

То је засигурно противно свим демократским начелима за која се ПСВЕ залаже.

Посебан осврт у Извјешћу захтијева текст - Резултати избора из 2010. године. и избор трочланог Предсједништва БиХ. Избор за хрватског члана Предсједништва БиХ је једно од најосјетљивијих питања за Хрвате у БиХ. Тако се наводи да је јасно како је значајан број Бошњака гласовао за г. Комшића, али се у Извјешћу ова чињеница означава као позитиван знак да се политика у БиХ може одмаћи од етничких подјела.

Нажалост, избор г. Комшића за хрватског члана Предсједништва БиХ је довео до још већих етничких подјела између народа у БиХ, а посебице између Бошњака и Хрвата. Чињеница како Бошњаци могу, због своје бројности у јединственој изборној јединици за бошњачког и хрватског члана Предсједништва БиХ (Федерација БиХ), изабрати и бошњачког и хрватског члана предсједништва БиХ је јако фрустрирајућа за Хрвате у БиХ.

По овом питању извјеститељи нам заправо сугерирају како је могуће чак и пожељно да само Хрвати, „као релативно малобројна етничка заједница у БиХ „, немају право изабрати члана Предсједништва, па Бошњаци умјесто њих могу изабрати два члана Предсједништва. Цијенимо да је то с демократског стајалишта неприхватљиво.

У мултиетничким државама, као што је БиХ, избор представника једног народа од стране другог је незамислив.

У свези навода о процесу успоставе власти у Федерацији БиХ, потребно је навести како је Средишње изборно повјеренство БиХ, као једина државна и неовисна институција надлежна за праћење и имплементирање избора, прије одржавања сједнице Дома народа упутила мишљење којим је наведено засиједање проглашено незаконитим, јер се Дом народа није могао сазвати у пуном саставу.

Средишње изборно повјеренство се у свом раду руководи у потпуности законима и ради се о институцији у чије је оснивање и неовисно функционирање и међународна заједница уложила знатан труд.

У Извјешћу није наведено како није постојао кворум у етничким клубовима, те се одлуке на овом, незаконитом засиједању, нису могле ни доносити. Тако је за избор предсједника Федерације БиХ потребна кандидатура од 6 изасланика у хрватском клубу Дома народа (што представља једну трећину), а кандидата за предсједника Федерације БиХ је предложило 5 изасланика. Поред оваквог неуставно и незаконитог поступања, избјегнуте се и бројне друге процедуре у свези избора предсједника Федерације БиХ, а које су одређене изборним законом и које проводи Средишње изборно повјеренство БиХ. Незаконито изабран предсједник Федерације је предложио нову владу, коју је и потврдио Парламент ФБиХ, поновно не поштујући законом прописане процедуре.

Због наведеног Средишње изборно повјеренство БиХ је донијело Одлуку којом је утврђено да избори за Дом народа Парламента Ф БиХ нису проведени сукладно одредбама Изборног закона БиХ те да нису испуњени увјети за његово конституирање и Одлуку којом је утврђено да избор Предсједника и допредсједника Ф БиХ није проведен сукладно Изборном закону БиХ и којом се поништава избор предсједника и допредсједника ФБиХ. На жалост, високи представник је суспендирао ове одлуке Средишњег изборног повјеренства БиХ, иако су оне утемељене на закону. Наведене активности високог представника довеле су до ситуације супротне оној коју би његово дјеловање требало осигурати. Овом одлуком стваљене су на кушњу демократске процедуре те провођење и поштивање изборних резултата што је засигурно изазвало правну несигурност и пољуљало темеље правне државе.

Из наведеног се намеће констатација препознавања тенденције тоталног игнорирања и гушења институција сустава у њиховим уставним правима и обвезама као и инсталирање изванинституционалних центара моћи који очигледно немају одговорност унутар БиХ, што води ка стварању једног ,крајње, недемократског озрачја, у којему се уставне и законске норме крше без икаквих посљедица и одговорности.

Овим питањима се без одлагања морамо сви озбиљно позабавити јер то засигурно није пут за изградњу демократског и стабилног бх друштва ,спремног за еуропске и еуроатлантске интеграције.

Стога, љубазно молимо да се, због недавног напретка у политичким односима у БиХ и коначног договора о избору предсједатеља и чланова Вијећа министара БиХ, али и договора о законима из ЕУ агенде и прорачуна, Извјешће Повјеренства за поштивање обвеза и ангажмана земаља чланица Вијећа Еуропе модифицира сукладно актуалној ситуацији. У тренутном озрачју политичког консензуса у БиХ, било би контрапродуктивно да ПСВЕ усвоји било какву неуравнотежену информацију која би могла пореметити садашњи, позитивни развој догађаја, те стога тражимо да се наше примједбе узму у разматрање. Свако пристрано извјешће би довело до погоршања односа између странака које су већ договориле коалицију на државној разини и споразумјеле се како ће се посветити рјешавању највећих проблема у БиХ, укључујући и све реформске процесе.

Свима мора бити јасно да Босну и Херцеговину чине три конститутивна народа и грађани и да нема нитко право занемаривати њихову вољу и интересе. Нема нитко право себи прибављати ексклузивитет по било којем основу нити себи неосновано прискрбљивати више права него што му припада сукладно израженој демократској вољи конститутивних народа и грађана. Свако понашање изван тог оквира политичка и правна знаност сврстава у диктатуру из које нисмо давно изашли и не смијемо си дозволити прављење и понављање грјешака из повијести.

Само у духу толеранције, разумијевања и међусобног уважавања можемо градити просперитетно друштво утемељено на демократским начелима . Хвала за позорност!" (крај)